

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Z-009909/2014/1030/BMF

SÚHRNNÁ SPRÁVA

o výsledku kontrolnej akcie
liekovej politiky z hľadiska vynakladania zdrojov z verejného zdravotného poistenia

Predkladá

Dr.h.c. doc. Ing. Ján Jasovský, PhD.
predseda
Najvyšší kontrolný úrad
Slovenskej republiky

Materiál obsahuje

Súhrnnú správu o výsledku kontrolnej
akcie

Bratislava december 2014

Súhrnná správa o výsledku kontrolnej akcie

Zhrnutie a odporúčania:

Účelom kontrolnej akcie bolo prekontrolovať vývoj a primeranosť úhrad na nákup vybraných skupín liekov hrađených z verejného zdravotného poistenia na základe farmakoekonomických kritérií.

Kontrola bola vykonaná na Ministerstve zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej aj „MZ SR“, alebo „kontrolovaný subjekt“) a u piatich vybraných poskytovateľov zdravotnej starostlivosti (ďalej aj „nemocnice“).

Z výsledkov kontrol boli vypracované 4 protokoly o výsledku kontroly (na Ministerstve zdravotníctva Slovenskej republiky a u 4 poskytovateľov zdravotnej starostlivosti) a 1 záznam o výsledku kontroly u 1 poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, tzn. že v jednom kontrolovanom subjekte neboli zistené nedostatky.

Kontrolou na MZ SR bolo zistené nedodržanie všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä:

- kontrolovaný subjekt nemal platný štatút, pretože tento mal právny základ v neplatnom zákone SNR č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, ktorý stratil platnosť a bol nahradený zákonom o organizácii vlády. Tak isto odkazy na ostatné všeobecne záväzné právne predpisy sa v štatúte odvolávali na ich neplatné ustanovenia, resp. zrušené zákony. Zo znenia štatútu vychádzal aj organizačný poriadok, ktorý bol novelizovaný, ale nie je v súlade so štatútom,
- na základe príslušného ustanovenia zákona č. 362/2011 Z.z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o liekoch“), malo MZ SR posielat' Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a Národnému centru zdravotníckych informácií (ďalej len „NCZI“), elektronickou formou informácie z registra povolení najmenej raz za 10 dní, MZ SR neposielalo tieto údaje z registra povolení v elektronickej forme a v stanovených termínoch. MZ SR posielalo údaje z registra povolení NCZI poštovou listovou zásielkou vo forme kópií vydaných rozhodnutí o vydaní povolenia, o pozastavení povolenia, o zmene povolenia a o zrušení povolenia v termínoch podľa uváženia, čím prišlo k nedodržaniu § 7 ods. 12 zákona o liekoch,
- pri analýze postupov a procesov v informačnom systéme MZ SR bolo zistené, že pri jednej položke bolo dva krát nezávisle požiadané o zníženie ceny a systém to prijal napriek tomu, že v druhom prípade už nešlo o zníženie ceny a malo byť, na základe výstupu zo systému, vydané rozhodnutie o ukončení konania. Kontrolná skupina toto kvalifikuje ako nedostatok systému a odporúča urobiť zmeny v systéme tak, aby boli jednotlivé úkony od seba rôzne a žiadosti jednoznačne systémom určiteľné,
- bolo tiež zistené, že v procese porovnávania cien nie je možné overiť databázu cien liekov z databáz iných členských štátov k dátumom rozhodným pre zmenu cien, pretože táto nie je uchovávaná na MZ SR. Vzhľadom na ľudský faktor vstupujúci do procesu pri ich importe do systému je problematické kontrolou verifikovať správnosť určenia európskej referenčnej ceny lieku k rozhodným dátumom. Kontrola odporúča

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

prehodnotiť možnosti preklápania databáz cien liekov z databáz iných členských štátov k dátumom rozhodným pre zmenu úradne určenej ceny lieku automaticky.

Odporúčania:

- upraviť štatút v zmysle ustanovení jeho článku 13 a v zmysle zmeny novelizovať príslušné interné právne normy,
- podniknúť kroky v rámci legislatívnej a zákonodarnej pôsobnosti v nadväznosti na legalizácii postupu podľa ustanovenia § 7 ods. 12 zákona o liekoch,
- eliminovať nedostatok systému pri žiadosti o zníženie ceny a odporúča urobiť zmeny v systéme tak, aby boli jednotlivé úkony od seba rôzne a žiadosti jednojednoznačne systémom určiteľné,
- precizovať spôsoby určenia štandardnej dávky liečiva stanovené vo vyhláške, pre jednotlivé kombinovateľné alternatívy. Je potrebné spracovať algoritmus určenia štandardnej dávky liečiva tak, aby bolo evidentné, kedy ktorú kombináciu možností použiť,
- prehodnotiť možnosti preklápania databáz cien liekov z databáz iných členských štátov k dátumom rozhodným pre zmenu úradne určenej ceny automaticky a ich archiváciu,
- hľadať možnosti na centrálnu evidenciu skutočnej spotreby liekov,
- zaoberať sa príčinami nedostatočného využívania postupov podľa zákona o verejnom obstarávaní v organizáciách v riadiacej pôsobnosti ministerstva.

Kontrolou v nemocniciach bolo zistené nedodržanie všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä:

Nemocnica pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody:

- kontrolou verejného obstarávania bolo preukázané, že v dvoch oznámeniach o výsledku elektronickej aukcie odoslaných neúspešným uchádzačom nebola uvedená identifikácia úspešných uchádzačov a lehoty, v ktorých mohla byť podaná žiadosť o nápravu,
- porušený zákon o účtovníctve nedodržaním ustanovení opatrenia Ministerstva financií SR v spôsobe účtovania liekov a zdravotníckych pomôcok priamo do spotreby. Išlo o sa o neuvedenie vyššie uvedeného tovaru vo vnútornom predpise, skladová evidencia nebola vedená predpísaným spôsobom a nedodržanie účtovného postupu pri uzatváraní účtovných kníh.
- porušený zákon o správe majetku štátu keď neboli uzatvorené dohody o hmotnej zodpovednosti s príslušnými zamestnancami nemocnice.

Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky:

- preverovaním verejného obstarávania bolo zistené, že FNsP Nové Zámky nezverejnila v období od 01.04.2011 do 30.06.2013 raz štvrťročne v súhrnnej správe o zákazkách s nízkou hodnotou aj obstarávané lieky s cenami vyššími ako 1 000 eur, v ktorej by pre každú zákazku uviedla najmä hodnotu zákazky, predmet zákazky a identifikáciu úspešného uchádzača, čo nebolo v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní,

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

- od 01.07.2013 FNsP Nové Zámky na svojej webovej stránke nezverejňovala aj zadávanie zákaziek na lieky a špeciálny zdravotnícky materiál najmenej tri dni pred ich zadaním alebo v časovej tiesni z dôvodu mimoriadnych udalostí nespôsobenej verejným obstarávateľom, ktorú nemohol predvídať, najmenej deň pred zadaním, ak bola predpokladaná hodnota zákazky rovnaká alebo vyššia než 1 000,00 eur, čo nebolo v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní,
- kontrolná skupina NKÚ SR na vzorke obstarávaných liekov v roku 2012 na základe predloženého zoznamu všetkých obstarávaných liekov v roku 2012 s uvedením konkrétnych súm liekov zistila, že FNsP Nové Zámky v danom roku obstarávala lieky formou zákazky s nízkou hodnotou aj pri 47 druhoch liekov, ktorých cena prevýšila finančný limit rozhodujúci pre určenie zákazky s nízkou hodnotou zadávanou verejným obstarávateľom. Kontrolovaný subjekt nezvolil správny postup verejného obstarávania v zmysle zákona o verejnom obstarávaní, keďže pri nákupe vybraných druhov liekov prevyšovalo obstarávanie finančné limity rozhodujúce pre určenie zákazky s nízkou hodnotou,

Liptovská nemocnica s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu Liptovský Mikuláš:

- bez zistení a odporúčaní. Vypracovaný záznam z kontroly.

Nemocnica s poliklinikou Dunajská Streda, a.s.:

- NsP mala v období rokov 2011 až 2013 uzatvorenú rámcovú zmluvu na dodávku liekov s jedným dodávateľom, pričom lieky nakupovala od viacerých dodávateľov aj bez uzatvorených zmlúv rovnako ako špecializovaný zdravotnícky materiál,
- NKÚ SR kontrolou zistil, že NsP ako verejný obstarávateľ v rokoch 2011 až 2013 nakupovala všetky lieky, špeciálny zdravotnícky materiál a technické plyny bez ich obstarania v zmysle zákona o verejnom obstarávaní,
- kontrolou vykonanej inventarizácie liekov a špeciálneho zdravotníckeho materiálu boli zistené viaceré porušenia zákona o účtovníctve.

Nemocnica svätého Michala, a. s.:

- nedostatky boli zistené v uplatňovaní Obchodného zákonníka, pri uzatváraní zmluvných vzťahov s dodávateľmi liekov a špeciálneho zdravotníckeho materiálu. Ďalej boli zistené nedostatky vo včasnosti uhrádzania faktúr za dodané lieky, zdravotný materiál a liečivá. Pri ich obstarávaní nebol uplatňovaný zákon o verejnom obstarávaní.

Evidencia skutočnej potreby liekov

Pri zistení, že ani Štátny ústav pre kontrolu liečiv v Bratislave a ani Národné centrum zdravotníckych informácií Bratislava nevedú evidenciu skutočnej potreby daných liekov na Slovensku (iba ich spotrebu), bolo požiadané o vyjadrenie aj MZ SR a Všeobecná zdravotná poisťovňa. Podľa písomných vyjadrení ani jeden z dopytovaných subjektov nevedie evidenciu predpísaných liekov a teda ich skutočnú potrebu v SR.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

S prihliadnutím na uvedené, že skutočná potreba lieku je dôležitým údajom pri regulácii vývozu daného lieku zo SR a taktiež, že obchodovanie s liekmi v rámci Európskej únie nie je ničím obmedzené (a je motivované vyššími cenami liekov v niektorých krajinách EÚ), môže vzniknúť situácia, že pacient ktorý daný liek potrebuje, sa k nemu vôbec nedostane.

Protokoly o výsledku kontroly boli prerokované so štatutárnymi orgánmi kontrolovaných subjektov a bolo im uložené v určených termínoch prijať a predložiť NKÚ SR opatrenia na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov a následne správu o ich plnení.

Záznam o výsledku kontroly bol odovzdaný štatutárnemu orgánu kontrolovaného subjektu.

Zistenia v oblasti zákona o verejnom obstarávaní boli odstúpené Úradu pre verejné obstarávanie.

Podrobnejšie výsledky z kontrol sú zverejnené na webovom sídle NKÚ SR.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Podrobnejšia analýza kontrolnej akcie, ktorej predmetom bol vývoj a primeranosť úhrad na nákup vybraných skupín liekov hrađených z verejného zdravotného poistenia, je uvedená v nasledovnej časti.

Účelom kontrolnej akcie bolo prekontrolovať vývoj a primeranosť úhrad na nákup vybraných skupín liekov hrađených z verejného zdravotného poistenia na základe farmakoekonomických kritérií.

Kontrola bola vykonaná v 6 subjektoch, ktorými boli:

1) Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Limbová 2, Bratislava
2) Liptovská nemocnica s poliklinikou MUDR. Ivana Stodolu Liptovský Mikuláš, Palučanská 25, Liptovský Mikuláš
3) Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky, Slovenská 11/A, Nové Zámky
4) Nemocnica svätého Michala, a.s., Cintorínska 16, Bratislava
5) Nemocnica s poliklinikou Dunajská Streda, a.s., Veľkoblahovská 23, Dunajská Streda
6) Nemocnica pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Súdna 15, Trenčín

Kontrolovaným obdobím boli roky 2011, 2012 a 2013.

Z výsledkov kontrol boli vypracované 4 protokoly o výsledku kontroly (na Ministerstve zdravotníctva Slovenskej republiky a u 4 poskytovateľov zdravotnej starostlivosti) a 1 záznam o výsledku kontroly u 1 poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, tzn. že v jednom kontrolovanom subjekte neboli zistené nedostatky.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Všeobecná časť

MZ SR pôsobí na základe zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o organizácii vlády“).

Ministerstvo je rozpočtovou organizáciou, ktorá je svojimi príjmami a výdavkami zapojená na štátny rozpočet Slovenskej republiky. Je právnickou osobou a v právnych vzťahoch vystupuje vo svojom mene.

Pôsobnosť a úlohy ministerstva vymedzuje v zmysle príslušných platných zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (ďalej „VZPP“) štatút. Tento ustanovuje aj zásady činnosti a zásady vnútornej organizácie ministerstva a jeho vzťahy k ostatným ústredným orgánom štátnej správy a ďalším orgánom a organizáciám. Štatút schvaľuje vláda SR.

MZ SR je ústredným orgánom štátnej správy pre zdravotnú starostlivosť, ochranu zdravia, verejné zdravotné poistenie, ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov, prírodné liečebné kúpele, prírodné liečivé zdroje, prírodné minerálne vody, cenovú politiku v

oblasti cien výrobkov, služieb a výkonov v zdravotníctve a v oblasti cien nájmu nebytových priestorov v zdravotníckych zariadeniach a kontrolu zákazu biologických zbraní.

V rámci ministerstva zabezpečuje realizáciu liekovej politiky sekcia farmácie a liekovej politiky, ktorá zabezpečuje plnenie úloh v oblasti farmácie, kategorizácie liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín, cenotvorby liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín, racionálnej farmakoterapie a elektronizácie informácií o lieku a štandardizácie farmaceutických dát. Sekcia sa člení na odbor farmácie a odbor kategorizácie, cenotvorby a liekovej politiky.

Kontrolou bolo zistené, že MZ SR nemá platný štatút, pretože tento má právny základ v neplatnom zákone SNR č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, ktorý stratil platnosť a bol nahradený zákonom o organizácii vlády. Tak isto odkazy na ostatné VZPP sa v štatúte odvolávajú na ich neplatné ustanovenia, resp. zrušené zákony. Zo znenia štatútu vychádza aj organizačný poriadok, ktorý bol aktualizovaný, ale nie je v súlade so štatútom.

Kontrolná skupina odporúča zmeniť štatút v zmysle ustanovení jeho článku 13 a v zmysle zmeny novelizovať dotknuté interné právne normy.

Dodržiavanie ustanovení zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

MZ SR ako orgán štátnej správy na úseku humánnej farmácie podľa § 127 a § 128 zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o liekoch“) v rámci svojej pôsobnosti, okrem iného, riadilo a odborne usmerňovalo výkon štátnej správy na úseku humánnej farmácie pri činnostiach spojených s úradným určením cien humánnych liekov a zdravotníckych pomôcok vydávalo povolenie na výrobu humánnych liekov, na prípravu transfúzných liekov, na individuálnu prípravu liekov na inovatívnu liečbu, na veľkodistribúciu humánnych liekov a na poskytovanie lekárenskej starostlivosti v nemocničnej lekárni. V prípade zistenia porušenia riešilo iné správne delikty a ukladalo pokuty.

Na základe ustanovenia § 7 ods. 12 zákona o liekoch, by malo MZ SR posielat' Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a Národnému centru zdravotníckych informácií (ďalej „NCZI“), elektronickou formou informácie z registra povolení najmenej raz za 10 dní. Účinnosť tohto ustanovenia nebola žiadnym spôsobom posunutá v rámci § 15 čl. X zákona č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý hovorí o posunutí účinnosti vybraných právnych ustanovení zákona o liekoch a zdravotníckych pomôckach, podľa ktorého postupoval kontrolovaný subjekt.

MZ SR neposielalo tieto údaje z registra povolení v elektronickej forme a v stanovených termínoch. MZ SR posielalo údaje z registra povolení NCZI poštovou listovou zásielkou vo forme kópií vydaných rozhodnutí o vydaní povolenia, o pozastavení povolenia, o zmene povolenia a o zrušení povolenia v termínoch podľa uváženia, čím prišlo k porušeniu § 7 ods. 12 zákona o liekoch.

Podľa vyjadrenia MZ SR uvedený spôsob predpokladal funkčnosť systému e-Health. V súčasných podmienkach nie je možné realizovať zákonný postup, pretože, vzhľadom k povahe údajov, by nebol dodržaný zákon o ochrane osobných údajov v platnom znení.

Kontrolovaný subjekt viedol evidenciu predložených správ o výške výdavkov na propagáciu, marketing a nepeňažné plnenie, držiteľov povolení na výrobu liekov,

veľkodistribúciu liekov a držiteľov registrácie humánneho lieku na základe ustanovení § 15 ods. 1 písm. u), § 18 ods. 1 písm. r) a § 60 ods. 1 písm. u) zákona o liekoch.

V roku 2012 bolo 158 farmaceutickými firmami na propagáciu, marketing a nepeňažné plnenie vynaložených spolu 43 532 372,52 eur. Prepočítaný pomer vynaložených prostriedkov na 1 farmaceutickú firmu predstavoval 275 521,36 eur.

V roku 2013 bolo 131 farmaceutickými firmami na propagáciu, marketing a nepeňažné plnenie vynaložených spolu 9 327 857,88 eur. Táto predstavovala medziročný pokles oproti roku 2012 o 78,57 %. V prípade prepočítaného pomeru vynaložených prostriedkov na 1 farmaceutickú firmu išlo o 71 205,02 eur, čo predstavovalo medziročný pokles o 74,16 %.

Každý držiteľ povolenia na veľkodistribúciu liekov bol povinný podľa ustanovenia § 8 zákona o liekoch oznámiť akúkoľvek zmenu orgánu, ktorý povolenie vydal, v tomto prípade MZ SR. Podľa ustanovenia § 3 ods. 7 citovaného zákona, podmienkou na zaobchádzanie s liekmi a so zdravotníckymi pomôckami bolo aj materiálne a priestorové vybavenie a personálne zabezpečenie na požadovaný druh a rozsah činnosti. Ak išlo o veľkodistribúciu liekov tak požiadavky boli uvedené v § 17 citovaného zákona. Podľa § 3 ods. 8 citovaného zákona tieto podmienky mali byť plnené po celý čas zaobchádzania s liekmi. Inšpekciu dodržiavania zásad správnej veľkodistribučnej praxe u držiteľa povolenia na veľkodistribúciu humánnych liekov vykonával ŠÚKL na základe ustanovenia § 129 ods. 2 písm. o) citovaného zákona. Každý spisový obal v kontrolovanej vzorke obsahoval kladné inšpekčné rozhodnutia zo strany Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv.

Ustanovenie § 128 ods. 1 písm. a) zákona o liekoch, umožňovalo riadiť a odborne usmerňovať výkon štátnej správy na úseku humánnej farmácie vo vymenovaných oblastiach príslušnými odbornými usmerneniami. Počas platnosti zákona o liekoch MZ SR vydalo jedno odborné usmernenie a to: „Odborné usmernenie MZ SR č. Z 02620-2014-OF z 27.01.2014, ktorým sa dopĺňalo odborné usmernenie MZ SR č. OF/1111/2011 z 30.11.2011, ktorým sa usmerňoval počet balení lieku s obsahom drogového prekursora potrebných na jeden liečebný cyklus“. Ostané činnosti boli usmerňované všeobecne záväznými právnymi predpismi (výnosy, vyhlášky,...), na ktorých vydávanie malo MZ SR splnomocnenie podľa ustanovenia § 141 zákona o liekoch.

Kontrolnou skupinou NKÚ SR bolo zistené, že počas obdobia rokov 2012 a 2013 nebola MZ SR vykonaná žiadna kontrola na základe ustanovenia § 128 ods. 2 zákona o liekoch. V prípade doručenia podnetu na sekciu farmácie a liekovej politiky, táto požiadala ŠÚKL, respektíve samosprávny kraj (v prípade verejnej lekárne) o vykonanie kontroly. V roku 2014 vykonalo MZ SR jednu kontrolu. Táto bola vykonaná na základe doručeného podnetu, v ktorom bolo uvedené podozrenie, že pri vydávaní povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti v pobočke verejnej lekárne mohlo dôjsť k pochybeniu.

Vedenie a spracovávanie účtovnej evidencie a bilancie súvisiacej s vedením samostatného mimorozpočtového účtu určeného na sústreďovanie príjmov a realizovanie výdavkov súvisiacich s odbornými a vedeckými účelmi alebo ďalším vzdelávaním, mal v zmysle organizačného poriadku MZ SR na starosti Odbor zdravotníckeho vzdelávania, Sekcie zdravia MZ SR. Bolo zistené, že uvedený účet bol bez pohybu a neboli na ňom žiadne finančné prostriedky.

Pôvodný zámer ustanovenia § 128 ods. 3 až 7 zákona o liekoch nebol naplnený. Cieľom uvedeného ustanovenia bolo, aby farmaceutické spoločnosti ukladali na daný účet finančné prostriedky, ktoré by sa pridelovali lekárom resp. iným zdravotníckym pracovníkom na financovanie účasti na vedeckých a odborných podujatiach. Zámerom bolo, aby

financovanie takejto účasti bolo pre zdravotníckeho pracovníka anonymné a aby sa nevytváral akýkoľvek vzťah s konkrétnou farmaceutickou spoločnosťou.

Dodržiavanie ustanovení zákona č. 363/2011 Z. z. o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Pri analýze postupov a procesov v informačnom systéme MZ SR bolo zistené, že pri položke Fraxiparine bolo dva krát požiadané o zníženie ceny zo strany držiteľa registrácie na rovnakú cenu v dvoch rôznych dátumoch a systém to prijal napriek tomu, že v druhom prípade už nešlo o zníženie ceny a malo byť, na základe výstupu zo systému, vydané rozhodnutie o ukončení konania.

Kontrolná skupina toto kvalifikuje ako nedostatok systému a odporúča urobiť zmeny v systéme tak, aby boli jednotlivé úkony od seba rôzne a žiadosti jednoznačne systémom určiteľné.

Ďalej bolo zistené pri kontrole vývoja cien, že nie je možné na portáli automaticky triediť obsah všetkých dokumentov, ale je potrebné údaje o rozhodnutiach vyhľadať ručne, jednotlivo pre každý liek, v každom dokumente zvlášť. Portál obsahuje všetky relevantné údaje potrebné pre posúdenie procesu regulácie cien, a tým je transparentný. Ale v prípade, ak ide napr. o konania z podnetu MZ SR pre celú databázu regulovaných cien, kde môžu byť stovky rozhodnutí, je veľmi ťažké sa v nich orientovať.

Bolo tiež zistené, že v procese porovnávania cien nie je možné overiť databázu cien liekov z databáz iných členských štátov k dátumom rozhodným pre zmenu cien, pretože táto nie je uchovávaná na MZ SR. Vzhľadom na ľudský faktor vstupujúci do procesu pri ich importe do systému je problematické kontrolou verifikovať správnosť určenia ERC k rozhodným dátumom.

NKÚ SR odporúča prehodnotiť možnosti preklápania databáz cien liekov z databáz iných členských štátov k dátumom rozhodným pre zmenu úradne určenej ceny automaticky.

Liptovská nemocnica s poliklinikou MUDR. Ivana Stodolu Liptovský Mikuláš

Všeobecná časť

Nemocnica hospodárila s majetkom, ktorý jej bol zverený do správy a s majetkom, ktorý získala príspevkami, darmi a vlastnou hospodárskou činnosťou. So zvereným majetkom hospodárila a nakladala v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, predovšetkým zákonom č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov a zásadami hospodárenia a nakladania s majetkom žilinského samosprávneho kraja z 27.04.2010.

Nemocnica je samostatnou právnickou osobou, ktorá nadobúda práva a zaväzuje sa k povinnostiam svojím menom. V právnych vzťahoch vystupuje vo svojom mene má majetkovú zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov. Štatutárnym orgánom je podľa schváleného organizačného poriadku riaditeľ, ktorého do funkcie menuje a z funkcie odvoláva zastupiteľstvo ŽSK, ktorému sa zodpovedá za svoju činnosť.

Predmetom činnosti nemocnice bolo podľa príslušných ustanovení zákona č. 578/2004 Z. z. poskytovanie ambulantnej a ústavnej liečebno-preventívnej starostlivosti a prevádzkovanie ambulancie rýchlej lekárskej pomoci.

Nemocnica bola povinná predovšetkým zabezpečiť poskytovanie zdravotnej starostlivosti na úrovni zodpovedajúcej súčasným poznatkom lekárskej vedy, účelovo

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

využívať zverené prostriedky, zabezpečovať personálne a vecné vybavenie pracovísk, využívať zdravotnícke informácie a štatistiku a vedecko-technické informácie a tieto zavádzať do praxe. Ako subjekt hospodárskej mobilizácie podľa osobitných predpisov plnila úlohy spojené s prípravami zdravotníctva k obrane štátu. Zaisťovala ochranu štátneho, služobného a obchodného tajomstva, ako aj ochranu osobných údajov podľa príslušných právnych predpisov.

Základné údaje o lôžkovej časti nemocnice hovoria, že počet lôžok bol stabilizovaný s ich využitím v roku 2011 na 62,97 %. V nasledujúcich rokoch došlo k miernemu nárastu využiteľnosti, t.j. na 64,33 % v roku 2012 a 64,35 % v roku 2013.

Nemocnica v ambulantnej časti v roku 2011 mala 32 ambulancií. V rokoch 2012 a 2013 sa znížil počet ambulancií o dve ambulancie na ich celkový počet 30. Počet ambulantne ošetrovaných pacientov sa zvýšil z 86 595 v roku 2011 na 91 174 pacientov v roku 2012 a na 93 548 pacientov v roku 2013.

Počet spoločných liečebných a vyšetrovacích zložiek bol stabilizovaný v počte päť a počet pacientov, ktorým bola poskytnutá zdravotná starostlivosť v spoločných liečebných a vyšetrovacích zložkách sa zvýšil z 229 284 pacientov v roku 2011 na 250 226 pacientov v roku 2012 a na 253 775 pacientov v roku 2013.

Podiel nákladov na lieky a zdravotnícke pomôcky z celkových nákladov kontrolovaného subjektu

Podiel nákladov na lieky a zdravotnícke pomôcky z celkových nákladov nemocnice poskytnutých dodávateľom týchto tovarov v rokoch 2011 až 2013 je uvedený v tabuľke č. 2.

Náklady nemocnice na lieky a zdravotnícke pomôcky za roky 2011 - 2013

Roky	Náklady celkom (v eur)	%	Z toho: lieky (v eur)	% z celkových nákladov	Z toho: zdravotnícke pomôcky (v eur)	% z celkových nákladov
2011	12 255 723,02	100	892 647,46	7,28	879 264,65	7,17
2012	12 657 588,72	100	1 079 589,94	8,53	879 548,69	6,95
2013	13 182 862,77	100	1 342 609,44	10,18	956 286,73	7,25

Zdroj: Liptovská nemocnica s poliklinikou MUDR. Ivana Stodolu Liptovský Mikuláš

Podiel nákladov na lieky z celkových nákladov medzoročne stúpajú. V roku 2012 oproti roku 2011 došlo k nárastu nákladov na lieky o sumu 186 942,48 eur (medzoročný nárast podielu nákladov o 1,25 %) a v roku 2013 oproti roku 2012 stúpili tieto náklady o 263 019,50 eur (zvýšenie podielu nákladov na lieky o 1,65 %).

Rovnaký nárast bol zaznamenaný aj pri podiele nákladov na zdravotnícke pomôcky z celkových nákladov nemocnice v roku 2013 oproti predchádzajúcemu účtovnému obdobiu o 0,30 % pri medzoročnom znížení v roku 2012 oproti roku 2011 o 0,22 %.

Preverením dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri nákupe liekov a zdravotníckych pomôcok, analýze zmluvných vzťahov s dodávateľmi liekov a zdravotníckych pomôcok, vývoji a primeranosti úhrad za nákup vybraných skupín liekov na preverovanej vzorke v kontrolovanom období neboli preukázané nedostatky, resp. porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov.

Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky

Všeobecná časť

FNsP Nové Zámky zriadilo MZ SR ako štátnu príspevkovú organizáciu s právnou subjektivitou podľa zákona SNR č. 592/1990 Zb. o rozpočtových pravidlách Slovenskej republiky, zákona SNR č. 518/1990 Zb. o prechode zakladateľskej alebo zriaďovateľskej funkcie národných výborov na obce, ústredné orgány štátnej správy a orgány miestnej štátnej správy a na základe reformy štruktúry, riadenia a financovania zdravotníctva SR schválenej uznesením vlády Slovenskej republiky zo dňa 24.11.1990 č. 554 s účinnosťou od 1. januára 1992.

Základným právnym dokumentom potvrdzujúcim vznik a existenciu kontrolovaného subjektu bola zriaďovacia listina vydaná MZ SR z 16.12.1991 s č. 3724/1991-A/XVIII-1. MZ SR rozhodnutím č. 15583-2/2006-SP z 11.5.2006 rozhodlo o zmene zriaďovacej listiny, v dôsledku čoho sa s účinnosťou od 1. júna 2006 uskutočnila zmena pôvodného názvu Nemocnica s poliklinikou Nové Zámky na súčasný názov Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky.

FNsP Nové Zámky v kontrolovanom období 2011, 2012 a 2013 poskytovala ústavnú, primárnu a špecializovanú ambulantnú zdravotnú starostlivosť obyvateľom svojho územného obvodu, ako aj obyvateľom iných územných obvodov, okresov, resp. krajov. V nadväznosti na poskytovanie zdravotníckych služieb kontrolovaný subjekt vykonával ďalšie činnosti, ktoré vytvárali podmienky pre poskytovanie zdravotníckych služieb a plnil úlohy určené MZ SR.

Podiel nákladov na lieky a zdravotnícke pomôcky z celkových nákladov kontrolovaného subjektu

Pri porovnaní celkových nákladov FNsP Nové Zámky za jednotlivé roky možno konštatovať, že celkové náklady v priebehu rokov 2011 až 2013 mali stúpajúcu tendenciu. V roku 2012 predstavovali celkové náklady FNsP Nové Zámky 33 010 605,24 eur, pričom v porovnaní s rokom 2011 bol zaznamenaný medziročný nárast o 2 628 605,35 eur, t.j. 8,65 %. Celkové náklady nemocnice zaznamenali v roku 2013 v porovnaní s rokom 2012 medziročný nárast o 23 940,47 eur, čo predstavovalo 0,07 %.

Náklady FNsP Nové Zámky na lieky a zdravotnícke pomôcky za roky 2011, 2012 a 2013

Rok	Náklady celkom (v eur)	%	Z toho: lieky (v eur)	% z celkových nákladov	Z toho: zdravotnícke pomôcky (v eur)	% z celkových nákladov
2011	30 381 999,89	100	2 935 777,31	9,66	3 955 441,28	13,02
2012	33 010 605,24	100	2 754 034,30	8,34	4 417 473,52	13,38
2013	33 034 545,71	100	2 900 092,02	8,78	4 433 249,93	13,42

Zdroj: údaje poskytnuté od FNsP Nové Zámky

V tabuľkovom prehľade je možné vidieť aj podiel nákladov na lieky z celkových nákladov nemocnice za jednotlivé roky. V roku 2011 tvorili náklady na lieky z celkových nákladov FNsP Nové Zámky 2 935 777,31 eur, t.j. 9,66 %. V tomto roku bol zaznamenaný najvyšší podiel liekov na celkových nákladoch nemocnice. V roku 2012 oproti roku 2011 bol podiel liekov na celkových nákladoch nemocnice nižší o 181 743,01 eur, t.j. bol zaznamenaný

pokles o 6,19 %. Podiel liekov na celkových nákladoch nemocnice v roku 2013 v porovnaní s rokom 2012 mierne stúpol, a to o 146 057,72 eur, čo predstavovalo nárast o 5,30 %.

Najvyšší podiel nákladov na zdravotnícke pomôcky z celkových nákladov nemocnice bol zaznamenaný v roku 2013. Podiel nákladov na zdravotnícke pomôcky z celkových nákladov nemocnice mal v kontrolovanom období stúpajúcu tendenciu. Náklady na zdravotnícke pomôcky boli v roku 2012 vo výške 4 417 473,52 eur, čo predstavovalo v porovnaní s rokom 2011 nárast o 462 032,24 eur, t.j. 11,68 %. V roku 2013 stúpli náklady na zdravotnícke pomôcky oproti roku 2012 o 15 776,41 eur, t.j. o 0,36 %.

Preverovaním verejného obstarávania bolo zistené, že FNsP Nové Zámky nezverejnila v období od 01.04.2011 do 30.06.2013 raz štvrťročne v súhrnnej správe o zákazkách s nízkou hodnotou aj obstarávané lieky s cenami vyššími ako 1 000 eur, v ktorej by pre každú zákazku uviedla najmä hodnotu zákazky, predmet zákazky a identifikáciu úspešného uchádzača, čo nebolo v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní.

Od 01.07.2013 FNsP Nové Zámky na svojej webovej stránke nezverejňovala aj zadávanie zákaziek na lieky a špeciálny zdravotnícky materiál najmenej tri dni pred ich zadaním alebo v časovej tiesni z dôvodu mimoriadnych udalostí nespôsobenej verejným obstarávateľom, ktorú nemohol predvídať, najmenej deň pred zadaním, ak bola predpokladaná hodnota zákazky rovnaká alebo vyššia než 1 000,00 eur, čo nebolo v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní.

Kontrolná skupina NKÚ SR na vzorke obstarávaných liekov v roku 2012 na základe predloženého zoznamu všetkých obstarávaných liekov v roku 2012 s uvedením konkrétnych súm liekov zistila, že FNsP Nové Zámky v danom roku obstarávala lieky formou zákazky s nízkou hodnotou aj pri 47 druhoch liekov, ktorých cena prevýšila finančný limit rozhodujúci pre určenie zákazky s nízkou hodnotou zadávanou verejným obstarávateľom. Kontrolovaný subjekt nezvolil správny postup verejného obstarávania v zmysle zákona o verejnom obstarávaní, keďže pri nákupe vybraných druhov liekov prevyšovalo obstarávanie finančné limity rozhodujúce pre určenie zákazky s nízkou hodnotou.

Nemocnica svätého Michala, a.s., Bratislava

Všeobecná časť

Nemocnica svätého Michala, a.s., (ďalej len „NsM“) so sídlom Cintorínska 16, 811 08 Bratislava, IČO 44 570 783 je akciová spoločnosť založená dňa 18.12.2008, zapísaná do Obchodného registra dňa 31.12.2008. NsM sa dňa 29.06.2009 zlúčila so zanikajúcou spoločnosťou Nemocnica Ministerstva obrany SR, a. s., so sídlom Cesta na Červený most 1, 833 31 Bratislava, IČO: 35 972 653 a stala sa jej právnym nástupcom.

Predmetom činnosti NsM je prioritne poskytovanie špecifickej zdravotnej starostlivosti podľa Zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov a Zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov. Ďalej jej predmetom činnosti je poskytovanie zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti pre verejnosť, ako aj pre osoby určené Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a orgány a organizácie v jeho pôsobnosti a Ministerstvom obrany Slovenskej republiky. Predmetom činnosti je aj prevádzkovanie zdravotníckych zariadení v rozsahu povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti. NsM ako akciová spoločnosť je dislokovaná v 6 lokalitách priamo v Bratislave, súčasne má podriadených ďalších 10

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

zdravotných stredísk s právnou formou akciovej spoločnosti na území SR. Pričom finančne, materiálne a evidenčne sú tieto strediská napojené priamo na sídlo NsM, Cintorínska 16, Bratislava.

Podiel nákladov na lieky a zdravotnícke pomôcky z celkových nákladov kontrolovaného subjektu

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené podiely použitých nákladov na lieky a zdravotnícke pomôcky (ďalej len „šzm“), vzhľadom k celkovým nákladom NsM (zdroj NsM):

Náklady nemocnice na lieky a zdravotnícke pomôcky za roky 2011 - 2013

Roky	Náklady celkom (v eur)	%	Z toho lieky (v eur)	% (z celkových nákladov)	Z toho zdravotnícke pomôcky/špeciálny. zdravotný materiál (v eur)	% (z celkových nákladov)
2011	12 137 918,04	100	145 572,88	1,20	345 607,18/131 350,50	2,85/1,08
2012	13 200 358,36	100	249 064,02	1,89	806 230,84/162 862,97	6,11/1,23
2013	14 340 570,86	100	228 527,94	1,59	718 527,45/174 460,36	5,01/1,22

Zdroj: Nemocnica svätého Michala, a.s., Bratislava

Z tabuľky vyplýva, že v jednotlivých rokoch a v celom kontrolovanom období neprekročili celkové náklady vynaložené na nákup liekov 2 % z celkových nákladov kontrolovaného subjektu. Vynaložené náklady na nákup zdravotných pomôcok v kontrolovanom období neprekročili 7,5 % z celkových nákladov kontrolovaného subjektu.

Kontrolovaný subjekt k uvedeným nákladom na lieky a zdravotnícke pomôcky vynaložil i ďalšie finančné prostriedky v súvislosti s používaním ďalšieho zdravotníckeho materiálu a pomôcok, ktoré nespádajú do kategórii uvedených v tabuľke. Tieto prístroje, zariadenia však majú príčinnú súvislosť s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Patrí sem napr. dozimetria a prenájom dozimetrov, nájom zdravotníckych prístrojov (fľaše, zásobníky na kyslík), prenájom ostatných zdravotníckych prístrojov, ktoré tvoria samostatnú kategóriu špeciálneho zdravotného materiálu. Na uvedené špeciálne zdravotné zariadenia kontrolovaný subjekt vynaložil v roku 2011 finančné prostriedky v sume 81 788,55 EUR t.j. 0,23 % podiel na celkových nákladoch, v roku 2012 vynaložil finančné prostriedky v sume 75 991,54 EUR t.j. 0,19 % podiel na celkových nákladoch a v roku 2013 vynaložil finančné prostriedky v sume 68 577,04 EUR t.j. 0,16 % podiel na celkových nákladoch.

Nedostatky boli zistené v uplatňovaní Obchodného zákonníka, pri uzatváraní zmluvných vzťahov s dodávateľmi liekov a špeciálneho zdravotného materiálu. Ďalej boli zistené nedostatky vo včasnosti uhrádzania faktúr za dodané lieky, zdravotný materiál a liečivá. Pri ich obstarávaní nebol uplatňovaný zákon o verejnom obstarávaní.

Nemocnica s poliklinikou Dunajská Streda, a.s.

Všeobecná časť

Nemocnica s poliklinikou Dunajská Streda, a.s. (ďalej len „NsP“) bola založená zakladateľskou listinou 16.07.2008 formou notárskej zápisnice a ako akciová spoločnosť vznikla dňom zápisu do obchodného registra 11.11.2008. Akcionármi NsP boli Trnavský samosprávny kraj a mesto Dunajská Streda. Reálnu činnosť začala NsP vykonávať od 01.01.2009, pričom nadväzovala na tradíciu Nemocnice s poliklinikou Dunajská Streda ako príspevkovej organizácie Trnavského samosprávneho kraja.

Predmetom podnikania NsP bolo prevádzkovanie všeobecnej nemocnice (ústavná zdravotná starostlivosť, ambulantná zdravotná starostlivosť a spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky), doprava do alebo zo zdravotníckeho zariadenia, prenájom hnutelných a nehnuteľných vecí, výroba a rozvod tepla a ďalšie činnosti súvisiace s predmetom podnikania. NsP poskytovala lekárenskú starostlivosť verejnosti a zdravotníckemu zariadeniu ústavnej zdravotnej starostlivosti s individuálnou prípravou liekov s názvom „Lekáreň pri nemocnici“ a v pobočke verejnej lekárne bez individuálnej prípravy liekov „Lekáreň Lehnice“. Lekárska starostlivosť bola poskytovaná na základe rozhodnutia Trnavského samosprávneho kraja v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov.

NsP hospodárila v rokoch 2011 až 2013 so stratou. V roku 2012 poklesla strata oproti predchádzajúcemu roku o 77 294,00 eur a v roku 2013 vzrástla na hodnotu 890 346,00 eur, čo predstavovalo nárast oproti roku 2012 o 271 163,00 eur.

Hospodársky výsledok kontrolovaného subjektu vo výraznej miere ovplyvňovali osobné náklady (v roku 2011 tvorili 43,96 % z celkových nákladov, v roku 2012 tvorili 43,36 % a v roku 2013 tvorili 47,37 % z celkových nákladov) a náklady na lieky a špeciálny zdravotnícky materiál (v roku 2011 tvorili 17,91 % v roku 2012 tvorili 19,88 % z celkových nákladov a v roku 2013 tvorili 17,53 % z celkových nákladov). V roku 2013 zhoršenie hospodárskeho výsledku spôsobil aj pokles výnosov.

Možno skonštatovať, že v roku 2013 oproti predchádzajúcim dvom rokom vzrástol počet lekárov pri poklese počtu stredného zdravotníckeho personálu. Pri rovnakom počte lôžok v sledovanom období mierne vzrástlo ich využitie nárastom počtu hospitalizovaných pacientov, a to najmä pacientov hospitalizovaných jeden deň. Na základe údajov uvedených možno skonštatovať, že v priebehu rokov 2011 až 2013 došlo k nárastu počtu pacientov ošetrovaných v ambulanciách a počtu pacientov, ktorým bola poskytnutá zdravotná starostlivosť v spoločných vyšetrovacích zložkách.

Podiel nákladov na lieky a zdravotnícke pomôcky z celkových nákladov kontrolovaného subjektu

V tabuľke sú uvedené náklady NsP na lieky a zdravotnícke pomôcky (časť špeciálny zdravotnícky materiál) vo vzťahu k celkovým nákladom NsP za roky 2011, 2012 a 2013.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Náklady nemocnice na lieky a zdravotnícke pomôcky za roky 2011 - 2013

Roky	Náklady celkom (v eur)	%	Z toho: lieky (v eur)	% (z celkových nákladov)	Z toho: zdravotnícke pomôcky (v eur)	% (z celkových nákladov)
2011	16 010 662	100	1 944 150	12,14	923 861	5,77
2012	16 722 579	100	2 265 250	13,55	1 058 912	6,33
2013	17 329 915	100	1 702 966	9,83	1 334 454	7,70

Zdroj: NsP

Z tabuľky vyplýva, že náklady na lieky a špeciálny zdravotnícky materiál (ďalej len „ŠZM“) mala NsP v roku 2011 spolu vo výške 2 868 011,00 eur, v roku 2012 vo výške 3 324 162,00 eur a v roku 2013 vo výške 3 037 420,00 eur.

V rokoch 2011 až 2013 vzrástli celkové náklady nemocnice zo 16 010 662,00 eur v roku 2011 na 17 329 915,00 eur v roku 2013, t.j. o 7,6 %. Náklady na lieky v roku 2012 vzrástli oproti roku 2011 o 14,2 % a v roku 2013 oproti roku 2012 naopak klesli o 25 %. V roku 2012 oproti roku 2011 vzrástol percentuálny podiel nákladov na lieky na celkových nákladoch z 12,14 % na 13,55 %. V roku 2013 náklady na lieky oproti predchádzajúcim dvom rokovi výrazne poklesli z dôvodu centrálného nákupu onkologických liekov Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a.s. od júla 2013, pričom tým poklesli aj výnosy NsP za rok 2013. NsP v prípade centrálného nákupu onkologických liekov bola len príjemcom tovaru, nie jeho objednávateľom. Náklady na lieky zabezpečené centrálnym nákupom nie sú zahrnuté do nákladov za lieky.

V kontrolovanom období rástli aj náklady nemocnice na ŠZM. V roku 2011 predstavovali náklady na ŠZM sumu 923 861,00 eur, t.j. 5,77 % z celkových nákladov. V roku 2013 už náklady na ŠZM boli vo výške 1 334 454,00 eur, čo tvorilo 7,70% z celkových nákladov, ktoré sa v sledovanom období 2011 až 2013 zvýšili o 1 319 253,00 eur. V roku 2013 oproti predchádzajúcemu roku vzrástli náklady na ŠZM o 26 %, čo spôsobilo aj zvýšenie záväzkov NsP za ŠZM o 25 %.

NsP mala v období rokov 2011 až 2013 uzatvorenú rámcovú zmluvu na dodávku liekov s jedným dodávateľom, pričom lieky nakupovala od viacerých dodávateľov aj bez uzatvorených zmlúv rovnako ako špecializovaný zdravotnícky materiál.

NKÚ SR kontrolou zistil, že NsP ako verejný obstarávateľ v rokoch 2011 až 2013 nakupovala všetky lieky, špeciálny zdravotnícky materiál a technické plyny bez ich obstarania v zmysle zákona o verejnom obstarávaní.

Kontrolou vykonanej inventarizácie liekov a špeciálneho zdravotníckeho materiálu boli zistené viaceré porušenia zákona o účtovníctve.

Nemocnica pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Trenčín

Všeobecná časť

Nemocnica pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody (ďalej len „nemocnica“) so sídlom v Trenčíne bola zriadená podľa § 2 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže dňom 01. 02. 2001 ako štátna rozpočtová organizácia, ktorá bola svojimi príjmami a výdavkami zapojená na štátny rozpočet

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

prostredníctvom zriaďovateľa, Ministerstva Spravodlivosti SR. Hospodárila samostatne podľa schváleného rozpočtu s prostriedkami, ktoré jej určil zriaďovateľ v rámci svojho rozpočtu.

Nemocnica zabezpečovala plnenie úloh Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „ZVJS“) a úloh uložených ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky. Riadenie, organizáciu, metodické usmerňovanie a kontrolu zabezpečovalo Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „GR ZVJS“). Základným poslaním nemocnice bolo zabezpečovať výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody podľa osobitných predpisov, zabezpečovať ochranu a stráženie objektu, vykonávať ochranu poriadku a bezpečnosti v príslušných súdnych objektoch a nerušené súdne konanie a plniť úlohy spojené s ústavnou nemocničnou zdravotníckou starostlivosťou o obvinených a odsúdených.

Nemocnica poskytovala zdravotnú starostlivosť v 9 ambulanciách a ústavnú zdravotnú starostlivosť na 189 lôžkach. Lôžková časť nemocnice bola v roku 2012 rozšírená o 27 lôžok ochranného psychiatrického liečenia zo 162 na 189 lôžok.

Priemerný počet zdravotníckych pracovníkov počas kontrolovaného obdobia dosiahol mierny nárast, keď v roku 2013 bolo zamestnancami nemocnice o 6 zdravotníckych pracovníkov viac oproti roku 2011 a o 4 pracovníkov viac oproti roku 2012.

Počet hospitalizovaných pacientov mal klesajúcu tendenciu. V roku 2013 bolo o 137 hospitalizácií menej v porovnaní s rokom 2012 a o 176 hospitalizácií menej oproti roku 2011. Oproti tomu počet ambulantne ošetrovaných pacientov dosiahol najväčší nárast v roku 2012, keď bolo ambulantne ošetrovaných o 362 pacientov viac ako v roku 2011 a o 156 pacientov viac oproti roku 2013.

Podiel nákladov na lieky a zdravotnícke pomôcky z celkových nákladov kontrolovaného subjektu

Podiel nákladov na lieky a zdravotnícke pomôcky z celkových nákladov nemocnice je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Roky	Náklady celkom (v eur)	%	Z toho: lieky (v eur)	% z celkových nákladov	Z toho: zdravotnícke pomôcky (v eur)	% z celkových nákladov
2011	7 143 547,00	100	118 545,08	1,66	22 644,69	0,32
2012	7 290 959,29	100	103 338,24	1,42	23 317,01	0,32
2013	7 230 706,60	100	119 204,70	1,65	23 544,79	0,33

Zdroj: Nemocnica pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Trenčín

Z vyššie uvedenej tabuľky vyplýva, že v priebehu kontrolovaného obdobia predstavoval podiel nákladov na lieky v priemere 1,58 % a podiel nákladov na zdravotnícke pomôcky v priemere 0,32 % celkových nákladov nemocnice.

Nízke percento podielu nákladov na lieky a zdravotnícke pomôcky na celkových nákladoch nemocnice bolo spôsobené špecifickým postavením nemocnice, ktorá okrem ambulantnej a ústavnej nemocničnej zdravotníckej starostlivosti o obvinených a odsúdených zabezpečovala aj plnenie úloh ZVJS.

Kontrolou verejného obstarávania bolo preukázané, že v dvoch oznámeniach o výsledku elektronickej aukcie odoslaných neúspešným uchádzačom nebola uvedená identifikácia úspešných uchádzačov a lehoty, v ktorých mohla byť podaná žiadosť o nápravu.

Bol porušený zákon o účtovníctve nedodrzaním ustanovení opatrenia Ministerstva financií SR v spôsobe účtovania liekov a zdravotníckych pomôcok priamo do spotreby. Jednalo sa o neuvedenie vyššie uvedeného tovaru vo vnútornom predpise, skladová evidencia

nebola vedená predpísaným spôsobom a nedodržanie účtovného postupu pri uzatváraní účtovných kníh.

Taktiež bol porušený zákon o správe majetku štátu keď neboli uzatvorené dohody o hmotnej zodpovednosti s príslušnými zamestnancami nemocnice.

Evidencia skutočnej potreby liekov

Kontrolná skupina NKÚ SR skúmala aj proces regulácie, resp. zákazu vývozu liekov, ktorých je nedostatok. Podľa § 19a ods. 5 zákona o liekoch Štátny ústav pre kontrolu liečiv nepovolí vývoz humánneho lieku, ak je humánny liek nedostatkový v Slovenskej republike a vývoz humánneho lieku by ohrozil jeho dostupnosť a poskytovanie zdravotnej starostlivosti v Slovenskej republike.

Podľa písomného vyjadrenia Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv, tento v zmysle § 19a zákona o liekoch prijíma od držiteľa povolenia na veľkodistribúciu liekov písomné oznámenia o zámere vykonať vývoz humánneho lieku. V zmysle Metodického pokynu MP 121/2013 sú tieto oznámenia prijímané aj elektronickou formou. Údaje z oznámení sú ďalej analyzované a posudzované. V prípade vyhodnotenia, že by realizácia zámeru vykonať vývoz mohla spôsobiť nedostatok lieku v SR a ohrozenie dostupnosti a poskytovania zdravotnej starostlivosti v SR, štátny ústav vydá rozhodnutie o nepovolení vývozu humánneho lieku. Štátny ústav ďalej v zmysle § 18 ods. 1 písm. i) štvrtročne spracováva údaje z hlásení držiteľov povolenia na veľkodistribúciu liekov o realizovanom vývoze a údaje porovnáva s oznámeniami o zámere vykonať vývoz. Štátny ústav v rámci inšpekčnej činnosti vykonáva priebežnú kontrolu dodržiavania ustanovení zákona v oblasti vývozu liekov u držiteľov povolení na veľkodistribúciu humánnych liekov, na poskytovanie lekárenskej starostlivosti a aj na výrobu humánnych liekov. V rámci cielených inšpekcií zameraných na vývoz liekov bolo od roku 2014 skontrolovaných 6 držiteľov povolení na veľkodistribúciu humánnych liekov a 7 držiteľov povolení na poskytovanie lekárenskej starostlivosti.

Pri rozhodovaní o nepovolení vývozu liekov analyzuje Štátny ústav predovšetkým údaje o zámere vykonať vývoz z oznámení od držiteľov povolenia na veľkodistribúciu liekov a dovoze liekov z hlásení v zmysle § 18 ods. 1 písm. h) bod 1 zákona o liekoch. Dôležitým údajom pri rozhodovaní je tiež údaj o spotrebe liekov z Národného centra zdravotníckych informácií (v zmysle § 23 ods. 1 písm. u) zákona o liekoch), príp. aj z hlásení v zmysle § 18 ods. 1 písm. i) zákona o liekoch. Podstatnými nečíselnými údajmi sú informácie o generických náhradách dostupných v distribučnej sieti v SR. Pri rozhodovaní sa tiež Štátny ústav opiera o stanovisko hlavného odborníka MZ SR pre danú terapeutickú oblasť (podľa indikačného obmedzenia lieku), či je k dispozícii terapeutická náhrada lieku v prípade realizácie vývozu a či môže dôjsť k ohrozeniu poskytovania zdravotnej starostlivosti v SR, ak by bol zámer zrealizovaný.

Keďže dôležitým údajom pri zakázaní vývozu daného lieku sú údaje z Národného centra zdravotníckych informácií, NCZI v písomnom vyjadrení uviedlo, že vo svojich štatistických zisťovaniach spracováva údaje o spotrebe liekov zo štvrtročných výkazov:

- L (MZ SR) 2 – 04 (L2) o predpísaných a vydaných humánnych liekoch, zdravotníckych pomôckach a dietetických potravinách uhrádzaných na základe verejného zdravotného poistenia. Vo výkaze sú sledované lieky vydané na recept

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

v lekárňach, ktoré boli plne alebo sčasti hradené z verejného poistenia s doplatkom pacienta. Štatistika je zasielaná zdravotnými poisťovňami,

- L (MZ SR) 1 -04 o vydaných humánných liekoch, zdravotníckych pomôckach a dietetických potravinách. Vo výkaze sú sledované lieky vydané na recept s plnou úhradou pacienta. Štatistika je zasielaná priamo lekárňami.

Národné centrum zdravotníckych informácií vo vyššie spomínaných výkazoch sleduje iba spotrebu liekov vydaných na recept, ktoré si pacienti po predpísaní vybrali v lekárňach. NCZI vo svojich štatistických zisťovaniach nesleduje všetky predpísané recepty lekármi.

Pri zistení, že ani Štátny ústav pre kontrolu liečiv a ani Národné centrum zdravotníckych informácií nevedú evidenciu skutočnej potreby daných liekov na Slovensku (iba ich spotrebu), bolo požiadané o vyjadrenie aj MZ SR a Všeobecná zdravotná poisťovňa. Podľa písomných vyjadrení ani jeden z dopytovaných subjektov nevedie evidenciu predpísaných liekov a teda ich skutočnú potrebu v SR.

S prihliadnutím na skutočnosť, že skutočná potreba lieku je dôležitým údajom pri regulácii vývozu daného lieku zo SR a taktiež, že obchodovanie s liekmi v rámci Európskej únie nie je ničím obmedzené (a je motivované vyššími cenami liekov v niektorých krajinách EÚ), môže vzniknúť situácia, že pacient ktorý daný liek potrebuje, sa k nemu vôbec nedostane.

Analýza cien vybraných liekov

NKÚ SR v rámci kontroly liekovej politiky analyzovalo ceny vybraných liekov. Lieky boli do analyzovanej vzorky vyberané na základe dvoch kritérií. Prvým bolo vybranie 10 liekov na ktorých bolo u piatich poskytovateľov zdravotnej starostlivosti vynaložených najviac finančných prostriedkov v roku 2013. Druhým bolo vybranie 10 liekov na ktorých bolo u piatich poskytovateľov zdravotnej starostlivosti jednak vynaložených najviac finančných prostriedkov v roku 2013 a taktiež sa dané lieky vyskytovali v databázach nakupovaných liekov vo všetkých kontrolovaných nemocniciach.

Počet dodávateľov, ktorí v roku 2013 dodávali pre kontrolované nemocnice vybrané lieky tvorí nasledujúcu tabuľku:

Kód ŠÚKL*	ATC skupina**	Názov lieku	Počet dodávateľov do kontrolovaných nemocníc
00502	N01BB	MESOCAIN 1 %	4
05959	L01XC03	Herceptin 150 mg prášok na koncentrát na infúzny roztok	7
13902	B05BB01	Chlorid sodný 0,9 % Braun Infúzny Intravenózný roztok	2
25131	B01AB05	CLEXANE 4000 anti-Xa IU/0,4 ml	2
40531	L01XX32	VELCADE 3,5 mg prášok na injekčný roztok	4
40890	L01XC06	Erbitux	5
41437	L01BA04	Alimta	2

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

42389	L01XC07	Avastin 25 mg/ml infúzny koncentrát (4ml/100mg)	3
42415	L01XC07	Avastin 25 mg/ml infúzny koncentrát (16ml/400mg)	4
47011	L01XC08	Vectibix 20 mg/ml infúzny koncentrát	4
00616	A11DA01	THIAMIN LÉČIVA INJ	3
02486	A12BA01	KALIUM CHLORATUM LÉČIVA 7,5 %	4
02963	H02AB07	PREDNISON 20 LÉČIVA	5
24007	A02BA03	QUAMATEL	4
96986	B01AB06	Fraxiparine	3
25132	B01AB05	CLEXANE 6000 anti-Xa IU/0,6 ml	2
31787	J01DD01	ABRICEF	4
40926	N03AX16	Lyrica	2
59595	A02BA03	FAMOSAN 20 mg	3
67016	J01DC02	AXETINE 750 mg	3

Zdroj: kontrovaní poskytovatelia zdravotnej starostlivosti

* - Štátny ústav pre kontrolu liečiv (ŠÚKL) v procese registrácie humánneho lieku prideluje jednotlivým liekom číselný kód, ktorý jednoznačne identifikuje daný liek v konkrétnom balení.

** - Anatomicko-terapeuticko-chemický klasifikačný systém (ATC) alebo ATC klasifikácia je určený na klasifikáciu liekov.

Analýza troch vybraných liekov

NKÚ SR vykonal analýzu troch vybraných liekov Herceptin 150 mg (ŠÚKL kód 05959), Avastin 25 mg/ml infúzny koncentrát 4ml/100mg (ŠÚKL kód 42389) a Avastin 25 mg/ml infúzny koncentrát 16ml/400mg (ŠÚKL kód 42415). Konkrétne sa jednalo o to, za koľko a od ktorých spoločností poskytovatelia zdravotnej starostlivosti nakupovali. Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti zabezpečovali dané lieky od 5 subjektov, ktoré boli na účel kontroly označené arabskými číslicami od 1 do 5. Rovnako boli označené aj kontrolované subjekty – poskytovatelia zdravotnej starostlivosti.

Tabuľka: Zoznam dodávateľov liekov

MARTEC MEDICAL SK, a.s.	Dodávateľ 1
MED-ART spol. s r.o.	Dodávateľ 2
MEDICAL GROUP SK, a.s.	Dodávateľ 3
UNIPHARMA Prievidza, a.s.	Dodávateľ 4
PHOENIX Bratislava, a.s.	Dodávateľ 5

Zdroj: kontrovaní poskytovatelia zdravotnej starostlivosti

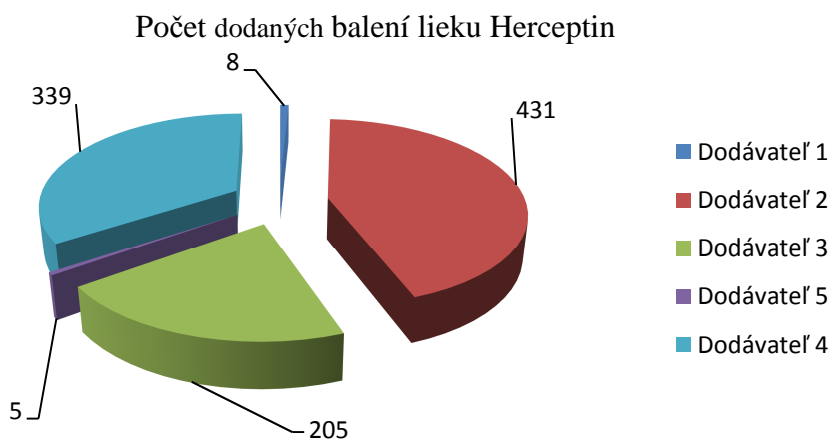
ŠÚKL kód 05959 - Herceptin 150 mg

Tabuľka: Podiel jednotlivých dodávateľov na dodávkach lieku Herceptin v roku 2013

Dodávateľ	Počet v ks
Dodávateľ 1	8
Dodávateľ 2	431
Dodávateľ 3	205
Dodávateľ 4	339
Dodávateľ 5	5
Celkový súčet	988

Zdroj: kontrovaní poskytovatelia zdravotnej starostlivosti

Graf: Počet dodaných balení daného lieku v roku 2013 podľa jednotlivých dodávateľov

Najvyššia fakturovaná suma za jedno balenie lieku bola pri Herceptine 570,73 eur, najnižšia suma za balenie bola 569,78 eur.

Počet balení obstaraných prostredníctvom centrálného nákupu liekov bol pri danom lieku 502 ks. Najväčší podiel na centrálnom nákupe mal v tomto prípade Dodávateľ 2 s počtom 293 ks, nasledoval Dodávateľ 3 s počtom 201 ks a Dodávateľ 1 s počtom 8 ks.

ŠÚKL kód 42389 - Avastin 25 mg/ml infúzny koncentrát (4ml/100mg)

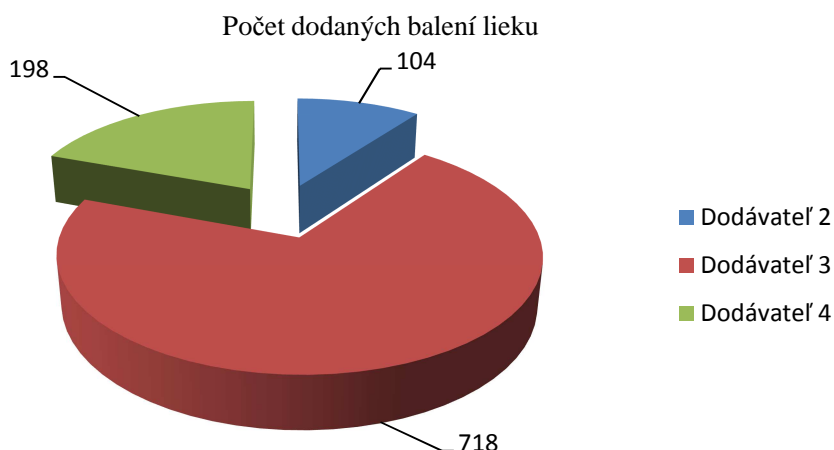
Tabuľka: Podiel jednotlivých dodávateľov na dodávkach lieku Avastin 25 mg/ml infúzny koncentrát (4ml/100mg)

Dodávateľ	Počet v ks
Dodávateľ 2	104
Dodávateľ 3	718
Dodávateľ 4	198
Celkový súčet	1020

Zdroj: kontrovaní poskytovatelia zdravotnej starostlivosti

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Graf: Počet dodaných balení daného lieku v roku 2013 podľa jednotlivých dodávateľov

Najvyššia fakturovaná suma za jedno balenie lieku bola pri Avastine 25 mg/ml infúzny koncentrát (4ml/100mg) 323,32 eur, najnižšia suma za balenie bola 321,74 eur.

Počet balení obstaraných prostredníctvom centrálného nákupu liekov bol pri danom lieku 713 ks. Ako jediný sa na centrálnom nákupe v tomto prípade podieľal Dodávateľ 3.

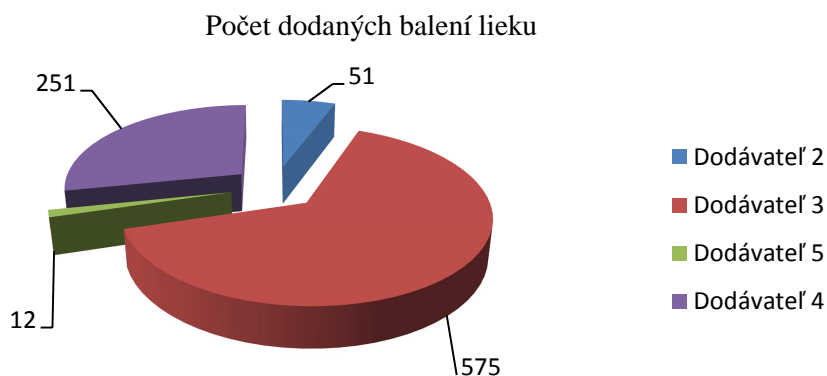
ŠÚKL kód 42415 - Avastin 25 mg/ml infúzny koncentrát (16ml/400mg)

Tabuľka: Podiel jednotlivých dodávateľov na dodávkach lieku Avastin 25 mg/ml infúzny koncentrát (16ml/400mg)

Dodávateľ	Počet v ks
Dodávateľ 2	51
Dodávateľ 3	575
Dodávateľ 4	251
Dodávateľ 5	12
Celkový súčet	889

Zdroj: kontrovaní poskytovatelia zdravotnej starostlivosti

Graf: Počet dodaných balení daného lieku v roku 2013 podľa jednotlivých dodávateľov

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Fakturovaná suma za jedno balenie lieku bola pri Avastine 25 mg/ml infúzny koncentrát (16ml/400mg) 1222,34 eur.

Počet balení obstaraných prostredníctvom centrálného nákupu liekov bol pri danom lieku 562 ks. Ako jediný sa na centrálnom nákupe v tomto prípade podieľal Dodávateľ 3.